

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Palkkatukea tulee jatkossakin pystyä hyödyntämään yritysten lisäksi kuntasektorilla. Palkkatukea on voitava hyödyntää jatkossakin yhtenä osaamisen kehittämisen työkaluna. Kohderyhmässä on huomioitava myös osa-/täsmätyökykyiset. Palkkatuen käyttöä tulisi ennen kaikkea lisätä, eikä missään nimessä sääntelyllä hankaloittaa.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Esitys rajaa nuorten kohderyhmää pois. Vastavalmistuneet alle 30-vuotiaat tulisi ehdottomasti saada työmarkkinoille mahdollisimman nopeasti, lyhytkin palkkatukijakso voi edistää työllistymistä merkittävästi. Palkkatukea on voitava myös jatkossa hyödyntää ammatillisen osaamisen parantamiseksi ilman liian tiukkoja kriteereitä, jos asiakkaan palvelutarve sitä edellyttää.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**

- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**
- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Palkkatuen myöntäminen samasta henkilöstä samalle työnantajalle voi joissain tapauksessa olla perusteltua. Tähän tulisi jättää harkintavara.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Ehdotus ei ole kannatettava. Myönnettävän palkkatuen tulisi sisältää kaikki työnantajalle aiheutuvat palkkauskustannukset. Palkkatuen tulee olla työnantajalle kiinnostava ja kannustaa työllistämään heikossa työmarkkina-asemassa olevia työnhakijoita.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Tukitasojen yhtenäistäminen on hyvä asia ja selkiyttää tukea myös työnantajan näkökulmasta. Kohderyhmä huomioiden 5 kk on liian lyhyt aika jos halutaan perehdyttää tehtävään ja sitä kautta tehdä tuen käytöstä työnantajalle kiinnostava.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

Lomaraha ja sivukulut tulisi lisätä tukeen kuuluviksi, muuten uudistus on merkityksetön.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtiontukisääntelyn ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

On tärkeää, että tuki kattaa kokonaisuudessaan sekä sivukulut että lomarahan.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

Tuen määrän nosto on hyvä asia, mutta sivukulujen ja lomarahan pitäisi myös sisältyä tähän. Oppisopimuksen merkitys osaavan työvoiman saatavuudelle on merkittävä.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

On tärkeää, että edelleensiiirron mahdollisuus säilyy osana palveluvalikoimaa eikä sitä tule sääntelyllä heikentää entisestään. Tulee huomioida muutokseen liittyvän byrokraattisen työn lisääntyminen suhteessa vaikutuksiin ja arvioida muutoksen tarkoituksenmukaisuus sitä kautta. Voisiko kuitenkin riittää ilmoitus, niin kuin nykyisessä toiminnassa?

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**

- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

Tämä tukee yli 55-vuotiaiden työllistymismahdollisuuksia. Tukikelpoisiksi palkkakustannuksiksi pitäisi huomioida myös työsuhteen sivukulut ja lomarahat.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädetäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

Ei lausuttavaa.

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Tämä tukee yli 55-vuotiaiden työllistymismahdollisuuksia. Tukikelpoisiksi palkkakustannuksiksi pitäisi huomioida myös työsuhteen sivukulut ja lomarahat.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

Ei lausuttavaa.

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- Muuta kommentoitavaa**

Kunnilla oltava jatkossakin mahdollisuus palkkatukeen. Palkkatuen käyttöä halutaan lisätä yrityksissä, mutta on turvattava myös kuntien mahdollisuus hyödyntää palkkatukea yhtenä vaikuttavana työllistämisen työkaluna. Tämä on monelle kunnalle merkittävä työkalu pitkäaikaistyöttömyyden ja täsmätyökykyisten työllistämiseksi ja palkkatuen myötä heidän jatkoluttamiseksi avoimille työmarkkinoille.

Velvoitetöyöllistettävien tukeen olisi myös jatkossa sisällytettävä sivukulut ja lomarahen osuus, kuntien kustannukset nousevat muuten kohtuuttomasti.

Kuntakokeilun ja tulevan TE2024 uudistuksen myötä kunnat eivät voi myöntää tukea itselleen. Tämä asia olisi ratkaistavissa sillä, että järjestämisvastuu on tulevaisuudessa jokaisella kunnalla, ja palkkatuen voisi tuolloin myöntää saman työllisyysalueen toinen kunta. Järjestämisvastuun siirroista ja eri toimintojen järjestämisestä voidaan kuntien kesken sopia erillisillä sopimuksilla. Jos järjestämisvastuu olisi laajemmalla työllisyysalueella, pitäisi toisen työllisyysalueen myöntää palkkatuet, eikä tämä ole lähtökohtaisesti järkevä toimintatapa. Kunnat ovat jo kuntakokeilujen aikana sopineet onnistuneesti vastuista erilaisilla sopimuksilla (vrt. Kaustisen seutukunnan toimintamalli).

Nieminen Anna
Kaustisen seutukunta - Työllisyyspalvelut